

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Panarion, Hoc Est, Arca Medica Variis Diuinæ Scriptvræ
priscorumq[ue] Patrvm Antidotis aduersus Animi morbos
instructa**

Busaeus, Johannes

Moguntiae, 1608

Proprietas religiosorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54834)

P. Damian. in
3. tom. Bibl. Si
Patr.

Berniciorum, ac longè late que diffamatum multos ad agendam, et non differendam, scelerum suorum poenitentiam prouocauit. TERTIVM sit ex epistolis PETRI Damiani Cardinalis. In Perusino monasterio, inquit, sancti videlicet Saluatoris, qui nuper et ipse praefuit, monachus paulò ante fuerat, nomine Gunizo, astutus nimis, secularibus contentionibus vehementer intentus. Hic dum et in immutandis Abbatibus et fratribus perturbandis astutus non quiesceret, ad hoc usque peruenit, ut diaboli ad superandos amulos patrociniū quæreret, eius ditioni se etiam corporaliter manciparet: cui tamen seductor Spiritus exigenti ante promisit, quod tertio die priusquam moreretur, suum exitum sibi nuntiaret. Credit infelix, et diu postmodum viuens ita sub hac deceptoris securitate permansit. Tandem in aegritudinem lapsus adest fideiussor iniquus, et post futurum, sicut spondederat, obitum innotescit. Protinus aduocatis ille fratribus cuncta hac, quæ eum nequissimo pepigerat Spiritu, per ordinem narrat, cum illi inflarent, dicentes. Esto confessus, age poenitentiam, repente ille obdormiuit: et sine pulsantibus, sine clamantibus, euigilare non poterat. Si verò vel illi conticescerent, vel aliud quid præter poenitentiam loqui vellent, mox ille expergefactus, inuicem loquebatur. Sed rursus audire nomine poenitentia protinus obriescere in sensibili sopore correptus, donec horrenda morti traditus ad eum, cui demotionem fecerat, sit deuolutus. Postmodum verò per plures noctes nigra canum turba non cessauit sepultura eius assistere, et quasi depositum custodire, ita ut non minimo videntes horrore conciterentur.

VIDE. V. Acedia. Consuetudo praua Desperatio. Immortificatio passionum. Inconstantia. Præsumptio. Tepiditas. Voluntas propria.

PROPRIETAS RELIGIOSORVM

Remedia contra Propriet. Religios.

IREM. Considera sacrarum litterarum sententias. Primo enim laudant & consulunt voluntariam paupertatem religiosorum, quæ consistit in abdicatione proprietatis. Beati, inquit Christus ad Apostolos, pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum. Pauperes enim spiritui hoc loco vocari voluntariè pauperes docent S. Patres. Et ad adolescentem prædiuitem ait. Si vis perfectus esse, vade, vende omnia quæ habes, et da pauperibus, et habebis thesaurum in caelo. Quæ verba etiam de consilio voluntariæ paupertatis, qualem religiosi profitentur S. patres intellexere, nominatim B. Augustinus & S. Bernardus in declamatione super verba. Ecce nos reliquimus omnia. Hæc sunt verba, inquit Bern. quæ contemptum mundi in vniuerso mundo et voluntariam persuasere paupertatem: sunt quæ Monachis claustra replent, desertis Anachoretis. 2. docent, qui voluntariam illam paupertatem, vel abdicationem proprietas sint secuti, & primò quidem secuti sunt omnes Apo-

Matth. 5. 3.
Hier & Beda in
Amb. in c. 6.
Luc.
S. Leo. ferm. in
hæc verba. Et
alii.
Matth. 19. 21.
Aug. ep. 87. q. 4.
& in Psal. 109.
conc. 3.
Bern.
Matth. 19. 27.

Ggg 3 stoli

Act. 4. 36.

Possid. in vita
c. 5.

Basiliacio.

1. Cor. 12. 13.

Hier. in Philo-
ne.

Act. 4. 36.

Hier. ep. 1.

Act. 5. 1.

Luc. 14. 33.

Matt. 19. 21.

stoli, qui in persona Petri omnes exclamant. *Ecce nos reliquimus omnia, et secuti sumus te, quid ergo eris nobis?* Quorum factum probans Christus, illico respondit. *Amen dico vobis quod vos qui secuti estis me, in regeneratione cum filius hominis in sede maiestatis sua, sedebitis et vos super sedes duodecim iudicatis duodecim trib. Israel, et c.* Deinde primitiue Ecclesie Christiani, Nam apud B. Lucam in Actis sic legimus: *Multitudinis autem credentium erat cor unum et anima una: nec quisquam eorum quae possidebat aliquid suum esse dicebat, sed erant illis omnia communia.* Ex quib. verbis Religionum fundatores omnes occasionem acceperunt condendi regulam de non usurpando proprio. *De Possidivis de Augustino ita scribit. Factus presbyter Monasterium Ecclesiam mox instituit, et cum Dei seruis vivere cepit secundum modum et regulam sub sanctis Apostolis constitutam; maxime, ut nemo quidquam proprium in illa libertate haberet, sed eis essent omnia communia.*

II. REMED. Considera SS. Patrum testimonia. S. BASILIUS in sermone de institutione monachorum. *Conuenit, ut quemadmodum qui balneum ingrediuntur vestimentis se omnibus denudant: ita et qui colenda pietatis causa ad solitariam vitam accedunt, omni rerum vitae huius materia exuit, vitamque, quod est secundum Philosophiam ingrediuntur. In hoc autem illud caput est, vitas animi affectiones vitiosas, quibus anima inficitur solet, a se segregare. Deinde oportet, ut pecunia sua omni se spoliare. Quoties igitur plures in unum fuerint qui eodem sibi proposito sine vitam una inter se agere decreuerint, hoc cum primis firmiter tenent debent, ut cunctorum una omnino mens sit et voluntas una, et ut iuxta legem quam sancit Apostolus, omnis quae in unum conuenerit multitudo, corpus unum efficiatur ex dissimilibus inter se membris coagmentatum. Hoc autem nullo modo aliter legitime confici potest, nisi apud eos illud probe stabilium teneatur, ut nihil quicquam suum cuiusquam esse precise et peculiariter dicatur, non vestimentum, non rei, non aliud quippiam eorum, quae ad societatem vitae conducunt, ea re, ut si singula hac voluntati communi, non autem priuato sibi vendicantis commodo seruiant. S. HIERONYMUS in Catalogo scriptorum Ecclesiasticorum PHILOINUS inquit, librum de prima Marci Euangelistae apud Alexandriam scribens Ecclesiam nostram laude versatus est: non solum eos sibi, sed in multis quoque prouincis esse memorans, et habitacula eorum dicens esse monasteria. Ex quo apparet talem priuam CHRISTO credentium fuisse Ecclesiam, quales nunc Monachi esse nituntur et ceptunt, ut nihil cuiusquam proprium sit, nullus inter eos diues, nullus pauper, praeter monia egenitibus diuiduntur, orationi vacatur et psalmis, doctrinae quoque et continentia, quales et LVCAS refert primum Hierosolymae fuisse credentes. Et ad Heliodorum, de laude vitae solitariae. *Non fateatur fraudem idololatricam esse, sed similis eorum, qui in Actibus Apostolorum ex patrimonio suo partem pretii renouantes, praesenti perire vindicta. Anima aduerte frater, non tibi licet de tuis quidquam habere rebus. Omnis inquit, Dominus, qui non renuntiauerit euertitis quae possidet, non poterit**

potest meus esse discipulus. Cur timido animo Christianus es? respice Petro relictum re- Luc. 9. 58
 te. respice surgentem de telonio publicanum statim Apostolum. Filius hominis non ha-
 bet ubi caput reclinet, &c. cum derelicta militate castris propter regnum caelorum,
 quid aliud quam perfectam secutus es viam? Perfectus autem servus Christi, nihil
 praeter Christum habet, aut si quid praeter Christum habet perfectus non est. B. CHRY- Chry. lib. 3

SOSTOMVS contra vitæ monasticæ vituperatores. Qui in monasteriis
 degunt conversationem planè caelestem elegerunt, nihilquæ deterior Angelis affecti-
 sunt: nullus ibi paupertatem exprobrat, nullus diuitiis honestior est. Inde id quod
 omnia pervertit, & perturbat MEVM & TVVM penitus eliminatum est.
 Cuncta quippe illis communia sunt, mensa, domus, indumentum, & quod sancti
 mirabilis est, unus etiam idemque animus omnibus est. Omnes eadem nobilitate sunt
 nobiles, omnes eadem seruitute serui, eadem libertate liberi, vna illis omnibus diuitia,
 quæ vera diuitia sunt: vna gloria, quæ vere gloria est. Ibi velut quadam ex regula
 & libra cuncta diligentissime sunt ordinata. Nulla ibi inæqualitas, cæterum ordo sum-
 mus & moderatio, & ineffabilis concordia seruanda diligentia, iugis quæ ac perpetua
 laetitiae materia. Quocirca omnes omnia patiuntur & faciunt, vt vna latentur & gau-
 deant. Idem habet homilia 33. in Genesim, & hom. 7. in Acta Aposto- Cass. l. 1. c. 9.

rum. IOAN. CASSIANVS de institutis renunciantium, vel nouitio-
 rum. Ambiens, inquit, quis intra cœnobij recipi disciplinam, diligentia summa
 perquiratur, ne de pristinis facultatibus suis inhererit ei vel vnus nummi contagio.
 Sciunt enim eum sub monasterii disciplina diuturnum esse non posse, sed ne humilita-
 tis quidem, aut obedientia apprehensurum esse virtutem, nec illa cœnobij paupertate
 ac districtione contentum fore, si in conscientia eius pecunia quantumcumque latue-
 rit. Et infra. Illam sane virtutem inter cæteras monachorum institutiones vel comme id. c. 27.

morare superfluum puto, quod scilicet nulli cistellam, nulli peculiarem sportellam liceat
 possidere, nec tale aliquid, quod velut proprium retinens suo debeat communitate signacu-
 lo. Quos ita nouimus omni ex parte nudos existere, vt praeter collobium, maforsem, sa-
 ligas melorem ac psalterium, nihil amplius habeant: cum in aliis quoque monasteriis in
 quibus aliqua remissus indulgentur, hanc regulam videamus strictissime nunc & que
 seruari, vt ne verbo quidem audeat quis dicere aliquid suum, magnumque sit crimine ex ore
 monachi processisse codicem meum, tabulas meas, graphium meum, tunicam meam, ca-
 ligas meas, proque hoc digna poenitentia satis facturum sit, si casu aliquo per subreptionem Greg. l. 10. ep. 12.

vel ignorantiam huiusmodi verbum de ore eius effugerit. S. GREG. in epistola ad
 Ioannem subdiaconum Raucennæ. Hoc prædicto fratri & coepiscopo Marina-
 no omnino dicere stude, vt peculiaritatem à quatuor aut quinque monasterij monachis, in
 quibus corrigi hætenus iniuimè potuit, studiosissime compescat, & hoc ipsum monaste-
 rium à tali peste mundare festinet: quia si illis peculiaritas à monachis habeatur, nec con-
 cordia, nec caritas in congregatione eadem poterit permanere. Quid est autem habitus
 monachi, nisi contemptus mundi? Quomodo igitur mundum despiciunt, qui in mona-
 sterio positi aurum quaerunt?

ILLR-

- III. R E M E D. Considera omnes religionum ordinum Fundatores in regulis suis imprimis cauisse, ne quis proprium aliquid possideret. Primus hic S. BASILIVS, qui in Libro de monachorum institutis à R V E R E N D I S in latinum conuerso, ita scribit. Interrogatio, Si debet habere aliquid proprium qui inter fratres est? R E S P O N S I O. Hic contrarius est illi testimonio, quod in Actibus Apostolorum de illis, qui credebant primitus scriptum est. Ibi enim ait quia cum ex eis quicumque suam proprium dicebat esse, sed erant illis omnia communia. Si quis ergo proprium sibi esse dicat aliquid, sine dubio alienum se facit ab electis et à caritate Christi qui docuit verbo et opere complere, et qui animam suam posuit pro amicis suis. Si ergo ipse animam suam posuit pro amicis suis, quomodo nos etiam ea, quae extra animam sunt propriam vendicabimus? Et in sermone de Ascesi hoc est initium.
- Basil. c. 25.
- Act. 4. 32.
- Id. quæst. q. 85. & 87.
- Aug. reg. c. 1. & capit. 109.
- Id. c. 29.
- Reg. Ben. c. 19.
- Act. 4. 32.
- Reg. Fran. c. 1.
- Id. c. 4. c. 6.
- Monachum oportet cum primis nihil in vita, quod iuris sui proprium sit possidere. Et in quæstionibus brevioribus. In societate fratrum nihil privatum haberi debet. Qui enim dicit suum aliquid esse, is se ipsum alienum reddet ab Ecclesia Dei et caritate Domini. Et infra. Dare aut accipere non est cuiuslibet, sed eius, cui de communi sententia delatum est munus dispensandi. II. est B. A V G. in cuius regula hoc est initium. Primum propter quod in unum estis congregati, ut vnauius habitetis in domo, et sit vobis anima vna et cor vnum in Deo. Et non dicatis aliquid proprium, sed sit vobis omnia communia. Quæ extrema verba sic exponit H V G O de S. Victoris ordinis S. Augustini canonicus regularis. Non debemus aliquid habere proprium, aut quidquam dicere meum, sed nostrum, ut dicatur nostra cappa, nostra tunica, nostra domus, et in ceteris similiter. Omnia enim in communi debemus habere, et omnia communi nomine appellare. Cum hac regula conuenit, quod postea prohibet, ut non liceat cuiquam vestem etiam à parentibus oblatam occultè accipere, vel sibi retinere, & addit. Quod si aliquis rem sibi collatam celauerit, furti iudicio condemnatur. In quæ verba H V G O, Frater, inquit, qui rem sibi oblatam calauerit Iuda traditoris locum tenet in Ecclesia sancta, qui fur erat, et latro, et loculos habens, et ea quæ mittebantur Domino asportabat et abscondebatur. III. est B. B E N E D I C T V S in cuius Regula hæc sunt verba. Præcipiunt hæc vitium rationis amputandum est monasterio, ne quis præsumat aliquid dare, aut accipere sine iussione Abbatis, neque aliquid habere proprium, nullam omnino rem, neque codicem, neque tabulas, neque graphium, sed nihil omnino: quippe quibus nec corpora sua, nec voluntatem licet habere in propria potestate. Omnia autem sint omnibus communia, ut scriptum est, nec quisquam suum aliquid esse dicat, vel præsumat. Quid si quisquam huic nequaquam vitio deprehensus fuerit delectari, admonetur semel et iterum: si non emendauerit, correptioni subiacet. IV. est S. F R A N C I S C V S qui regulam suam exorditur. R E G V L A et vita Minorum fratrum hæc est: scilicet Domini nostri I. E. S. V. Christi sanctum Euangelium obseruare, viuendo in obedientia, sine proprio, et in castitate. Et infra. Præcipio firmiter fratribus vniuersis, ut nullo modo denarium, vel pecuniam recipiant per se, vel per interpositam personam. Et iterum. Frater, nihil sibi

approprient, nec domum, nec locum nec aliquam rem. Sed tanquam peregrini & adueni in hoc seculo, in paupertate & humilitate Domino seruietes, vadant pro elemosinis confidenter. Deinde Formula faciendi professionem hæc est. **E GO** frater, **N.** voueo & promitto Deo omnipotenti, & c. toto tempore **vite meæ** seruare Regulam fratrum Minorum per Dominum Papam Honorium confirmatam viuendo in obedientia, sine proprio, & in castitate. V. sit **B. P. IGNATIVS SOCIETATIS IESV** Fundator, qui in Constitutionibus Societatis ita scripsit. *Ut experiri incipiant sanctæ Paupertatis virtutem deceantur omnes, quod nullare tanquam propria vii debeant. Et paulo post. Intelligant etiam, quod mutuo dare vel accipere, vel dispensare quidquam de his, quæ domi sunt, minime possunt, nisi superior conscius eorū sensum p̄siterit.* Idem habent Regule aliorum religioforum, quos magno numero allatis eorum verbis citat Ioan. Trithemius in libello de Proprietate monachorum. Trith. c. 4.

IV. REMED. Considera quam grauerit ipsi summi Pontifices Romani animaduerti voluerint in Proprietarios, nam Innocentius III. C. cum ad monasterium de statu mon. est in Decretalibus ita loquitur. *Prohibemus districte in virtute sanctæ obedientie sub obsecratione diuini iudicii, ne quis monachorum proprium aliquo modo possideat: nisi quis aliquod habet proprium totum in continentem resignet. Si vero post hoc proprietatem aliquam habere deprehensus quis fuerit, regulari monitione præmissa de monasterio expellatur, nec recipiatur vltentus, nisi pœnitentia secundum monasticam disciplinam. Quod si proprietatem apud quemquam reperia fuerit, ipsa cum eo in signum perditionis extra monasterium in sterquilino subterretur, secundum quod B. Gregorius Papa Greg lib. 4. c. 55. in libro dialogorum fecisse legitur. Vnde si quicquam alicui fuerit specialiter destinatum non præsumat illud accipere sed Abbati, vel Priori, aut Cellario assignetur. Ibi dem & **ALEXANDER III.** ita imperat. *Monachus, qui peculium habuerit, nisi ab Abbate fuerit ei pro iniuncta administratione permissum, à communionemoueat altaris. Et qui in extremis eum percusso inuentus fuerit, & dignenon pœnituerit nec oblatio pro eo fiat, nec inter fratres recipiat sepulchrum. Abbas autem qui diligenter ista non curauerit, officii sui iacturam se inuenit incursum. Si vero Monachus dicat, sequi quod proprium habet, habere cum Abbatis sui facultate audiat, C. cum ad monasterium. quod Vicarius Christi de hac re decreuerit in iisdem decretalibus. Nec alimet, inquit, Abbas, quod super habenda proprietate possit cum aliquo monacho dispensare, quia abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis adeo annexa est regule monachali ut contra eam nec summus Pontifex possit licentiam indulgere. C. Trid. cas. **CO** **LIVM** quoque Tridentinum sessione vigesima quinta decreuit. *Quod si quis siue inferior, siue superior religionis de proprietate usurpata vel permissa conuictus fuerit, is biennio actiua & passiva voce priuatus sit, atque etiam iuxta suæ Regule & Ordinis constitutiones puniatur.***

V. REMED. Considera exempla eorum qui ob usurpatam proprietatem post voluntariæ paupertatis promissionem grauius nō puniti sunt

Hhh

T. ii.

Cass. lib. 7. inf. Tria commemorat I O A N. C A S S I A N U S secundum tria genera pro-
 prietariorum. Nam Giezi, inquit, quæ ne antea quidem possederat volens acquirere non modo gratiam prophetiæ non meruit possidere, quam per successionem veluti hereditariam à suo habuit magistro suscipere, verum etiam è contrario aeterna lepra seu Eli Elishæi maledictione perfunditur. **I V D A S** autem volens resumere pecunias, quæ antea Christum secutus, abiecerat, non solum ad proditorem Domini lapsus, Apostolus per biathanati morte conclusit, **A N A N I A S** verò & **S a p h i r a** reseruantem partem quorundam ex his quæ possederant Apostolico ore morte multantur. Quod autem id factum sit ab utroque post factam de voluntaria paupertate sponsonem docet his verbis S. **B A S I L I U S** in sermone de institutionibus monachorum. Licebat initio Anania possessunculam suam Deo non polliceri ac vendere, sed propter quam humana gloria cupiditate indutus, quicquid in bonis habebat per professionem Deo consecravit, quo vide licet egregio istiusmodi facto hominum de se admirationem excitaret, de pretio autem callidè nescio qui postea intererit, cuiusmodi aduersum se indignationem Dei prouocauit, cuius Petrus minister fuit, ut nec ad penitentiam aditum inuenire potuerit. **Q V A R T V M** exemplum profert B. **H I E R O N I M U S** ex Nitriæ partibus quidam, ait, ex fratribus parcius magis, quam auarior, & nesciens triginta argenteis Dominum venditum, centum solidos, quos una recubi acquiserat, moriens dereliquit. Initum est inter monachos consilium, (nam in eodem loco circiter quinque millia diuisis cellulis habitabant) quid facto opus esset alijs pauperibus distribuendos esse dicebant, alii dandos Ecclesie, nonnulli parentibus remittendos. **M a c a r i u s** verò & **P a m b o**, & **I s i d o r u s**, & ceteri, quos **P a t e r** vocant, sancto in eis loquente spiritu, decreuerunt infundendos esse cum eodem, dicentes Pecunia tua tecum sit in perditionem. Nec hoc crudeliter quisquam putet factum, tantus cunctos per totam **E g y p t u m** terror innasit, ut vnus solidum dimisisse sit criminis. **Q V I N T V M** est in sermonibus ad fratres in eremo B. **A V G U S T I N O** adscriptis. Annis, inquit, duodecim & amplius Ianuarius noster, qui columna obedientiæ & paupertatis inter nos esse videbatur, ut vidistis & audistis, malè vixit, & malè moritur. Quare, vel quomodo malè vixit, nisi quia, quod suum non erat secretè tenuit? Quomodo etiam malè moritur, nisi quia in fine se non cognouit, & obstinatus in suo sensu nobis ignorantibus testamentum fecit, & filium, quem habeat in seculo, ditauit? O vitam saltem in fine hoc nobis dixisset, ut orantibus nobis veniam impetrasset: sed nec confessus fuit, nec eum fecisse penitentia: propterea de meis non est, nec dum viueret erat, Ligate igitur manus cadaveris eius, pronentes in panno ligatos centum & vndecim siclos, quos in pariete cellula recubantes stantes & dicentes. Pecunia tua tecum sit in perditionem. Non enim licet nobis seruis **D E I** eam collocare, vel ponere in victu, vel in vestitu, vel in opere monasterii, quia pretium damnationis est. **S E X T V M** exemplum est B. **G R E G O R I I** in dialogis, Quidam, inquit, monachus, Iustus nomine medicinali arte fuerat

imbutus, qui mihi in eodem monasterio constituto sedule obsequi, atque in assidue
 agnitionibus meis excubare consueverat. Hic itaque languore corporis praeueniens ad
 extremum deductus est. Cui in ipsa sua molestia frater germanus nomine Copiosus
 seruebat, qui ipse quoque nunc in hac urbe per eandem medicinae artem temporalis
 vitae stipendia sectatur. Sed praedictus Iustus, cum iam se ad extremum peruenisse co-
 gnouisset, eidem Copioso fratri suo, quia occultatos tres aureos haberet, innotuit.
 Quod nimirum fratribus non potuit celari, sed subtiliter indagantes, atque illius
 omnia medicamenta perscrutantes, eosdem tres aureos inuenerunt absconditis in me-
 dicamine. Quod mox ut mihi nunciatum est, tantum malum de fratre, qui no-
 bis cum communiter vixerat, equanimiter ferre non valui: quippe quia eiusdem
 mei monasterii semper regula fuerat, ut cuncti fratres ita communiter viverent, qua-
 tenus eis singulis nulla habere propria liceret. Tunc nimio maeore percussus cogita-
 re coepi, vel quid ad purgationem morientis facerem, vel quid ad exemplum uiuen-
 tibus fratribus provide rem. Pretioso igitur eiusdem monasterii Praeposito ad me ac-
 cersio dixi. Vide, ut nullus ex fratribus se ad eum morientem iungat, nec sermonem
 consolationis ex cuiuslibet eorum ore percipiat, sed cum in morte constitutus fratres
 exquisierit, ei frater suus carnalis dicat, quia propter aureos, quos occultatos ha-
 buit, a cunctis fratribus abominatus sit, ut saltem in morte de culpa sua mentem
 ipsius amaritudo transfuerbet, atque a peccato, quod perpetravit, purget. Cum
 vero mortuus fuerit, corpus illius cum fratrum corporibus non ponatur, sed quoti-
 bet in sterquilinis fossam fuit, et in ea corpus eius proiciat, ibique super eum tres
 aureos, quos reliquit, iactate, omnes simul clamantes, Pecunia tua tecum sit in per-
 ditionem & si cum terra operire. In quibus utriusque rebus, unam volui mori-
 enti, alteram vero volui prodesse fratribus uiuentibus, ut et illum amaritudo mor-
 tis a culpa solueret, et istos auaritia tanta damnata terreret, et a culpa pro-
 hiberet: quod ita factum est. Nam cum idem monachus peruenisset ad mortem, atque
 ante se queresse commendari fratribus & nullus e fratribus ei applicari & loqui di-
 gnaretur, et carnalis frater, cur ab omnibus fratribus esset abominatus, indicauit.
 Qui protinus de reatu suo vehementer ingemuit, atque in ipsa sua tristitia e corpore
 exiit, quia sepultus est, ut dixeram. Sed fratres omnes ex eadem eius sententia con-
 turbati, ceperunt singuli extremae quaque & vitia, quae iis habere regulariter
 semper licuerat, ad medium proferre, vehementerque formidare, ne quid apud eos esset,
 unde reprehendat potuissent. Deinde subiicit quomodo eidem Pretioso man-
 dant, ut 30. continuis diebus sacrificium Missae pro Iusto fieret, quibus
 peractis per visionem ipse defunctus patefecit se ex Purgatorii poenis li-
 beratum.

A.C. 8. 29.

VI. RE M E D. Considera, quibus de causis S. Patres vitium Proprie-
 tatis in Religiosis, non solum verbis sint abominati. (nam Basilius, Cassia-
 nus, & Hugo Victorinus conferunt cum furto IVDÆ proditoris, B. Bene-

Basil. c. 17.
I. causa.

II.

Psal. 36. 15.

Matth. 23. 20

III.

IV.
In reg. breu.
85.

Reg. c. 35.

V.

Cassian. c. 6. 7.

VI.

3. Thm. 6. 10.

nedictus vocat nequissimum vitium, S. Gregorius monasteriorum pe-
stem) verum etiam poenatam infami castigavit. S. BASILIUS aliquotro-
cit: causas in Constitutionibus monasticis. Pietatis cultor, inquit, non
omni privata rerum possessione liber sit: primum quidem societatis exactam disciplinam
privata possessione corrumpit: tum etiam ipse magnopere de se indicius est, ut qui Deum
perpetuis alimentis suppeditatum diffidat, qui in nomine ipsius congregati sunt
illud audierit, quod dicitur à Propheta. Iunior fui, etenim senui, et non vidi iustum
delectum, nec semen eius quarens panes, vel eos nimium, qui intelligentia pertran-
situr, prudentie scilicet, vel qui sensu, quibus corpus alitur. Nam si vbi duo vel tres co-
gregati sunt in nomine Christi ibi ipse in medio illorum est, multo certe verosimilius
ibi idem esse credendus est, vbi inulto frequentior hominum multitudo sit. Porro in-
commodum, quod ex istiusmodi possessione nascitur, nequaquam hic tantum scilicet, sed
ulterius etiam progreditur. Et non qui proprium aliquid habere studet, si sine dolo
nihil aliud, quam disunctionem ac deflectionem à ceteris meditat. Nam cui hoc in
animo non est, quid est tandem, quod ipse possidere seorsum velit? cum in certum suum
Christi beneficio servus ipsius in necessariorum rerum copia assidue versari. Proinde per-
spicuum est, qui talis sit, eum de precipienda, ac morte afficienda anima sua meditari, qui
exiguis obolis salutem suam prodere paratus sit, et alter Iudas efficiatur, ne pro quo
furo exordiat, (Furium enim est privata possessio) et in prodicionem de sinu quo-
do ut ille Dominum, sic iste etiam veritatis verbum prodat. Alibi & aliam ratio-
nem assignat, quia, inquit, qui dicit suum aliquid esse, is seipsum alienum reddit
ab Ecclesia Dei, et charitate Domini, qui quidem et verbo et re docuit ponendam esse
animam pro amicis, ne dum res externas, S. BENEDICTVS, cum in regula iubet,
ut monachus nihil omnino tanquam proprium sibi vendicat, aut prohi-
bito aliquid det vel accipiat, illam causam reddit, quia nec corpus suum, nec
voluntatem ei licet habere in sua potestate. VERVM acutius gravitatis huius
vitii causam perspexisse videtur IOAN. CASSIANVS in institutionibus
monasticis, quam & fusius persecutus est. Nulli vilis, inquit, despectusque
videatur hic morbus, qui sicut potest perfacile declinari, ita si quenquam possederit, ad
sanitatis remedia vix peruenire concedit. Receptaculum namque est vitiorum, multo-
rumque omnium radix et inextricabilis nequitia fomes efficitur, dicens Apostolus
radix omnium malorum est philargyria, id est, amor pecunie. Hæc igitur cum remissam
tepidamque possederit monachi mentem, primitus eum in exigua summa sollicitans, turbat
quosdam, et velut rationabiles ei colores, ob quos vel reservare sibi aliquid pecunie de-
beat, vel parare describit. Nam et ea que prebentur in monasterio, queritur non esse
sufficientia, et sano, robustoque corpore vix posse tolerari &c. Si proprium aliquid non
fuerit, quo cura corpori ægro valeat adhiberi, misere esse moriendum. Postremo necesse
posse in eodem monasterio commorari, et nisi parauerit sibi vitæ sumptus, non posse
cum voluerit, transmigrare. Ita que cum huiusmodi cogitationibus laqueaverit con-
tem, qualiter unum saltem denarium acquirere possit excogitat. Tunc pecuniare opus
quod

quod exerceat Abbate in scio sollicita mente perquirat. Quod vendens clam, et optato tandem potius nummo, qualiter eum duplicet, acutus, vehementiusque torquetur: ubi reponat, eum illud credat ambiguum. Cum pecunia incremento deinde rabies cupiditatis augetur. Tum vita longaeua promittitur, senectus incurua, infirmitates diuersae atque proluxae, quae nisi maior summa in iuuentute fuerit preparata, tolerari in senecta non possint. Et infra. Talibus igitur decessionum profectibus, in deterius crescens, nullam deinceps humilitatis, nullam caritatis, nullam obedientiae, non dicam virtutem, sed ne umbram quidem virtutis retineat contentus indignatur ad omnia, et ad singula opera murmurat, atque suspirat, etc. Deinde occasiones, quibus offendi vel irasci debeat studiose perquirat, ne leuiter motus de cenobij disciplina videatur exire. Nec solus tamen transmigrauit contentus, ne tanquam suo vitio deseruisse credatur, quantos potuerit susurratoribus clandestinis deprauare non desinit. Et post. Agitur itaque facibus pecuniarum suarum magis ac magis accensus: quae possessa nunquam monachum, vel in monasterio silere, vel viuere sub regula institutione permittunt.

VII. REMED: Da operam in posterum, ut non solum non proprium aliquod usurpes, vel rem exigui licet pretii citra superioris consensum aliis des, vel accipias, verum etiam ut radicitus ex animo tuo cupiditatem omnium rerum temporalium, etiam vilissimarum extirpes. Est antidotum eiusdem CASIANI libro paulo ante citato De Phylargyria vel proprietatis vitio, haec erit, inquit, summa victoria, triumphusque perpetuus, ut quemadmodum dicitur, nec mirum quidem nummo conscientia monachi polluat. Impossibile namque est eum, qui vitium in exigua ssepe, concupiscentia semel in corde suo radicem suscepit, non maioris desiderij protinus incendio conflagrari. Tandem namque miles Christi, victor ac securus, cunctaque cupiditatis impugnatione erit externus, donec initia concupiscentiae huius hic nequissimus Spiritus in eius corde non seuerit. Quapropter cum in cunctis generibus vitiorum, generaliter se penitus caput oporteat seruari, in hoc praecipue diligentius conuenit praecaveri. Quod si fuerit intronissum, sua materia conualescens, ipsum sibi met vehementiora suscitabit incendia. Ideoque non solum pecuniarum est cauenda possessio, verum etiam voluntas ipsa ab animo penitus extrudenda. Non enim tam effectus Phylargyriae vitandus est, quam effectus ipsius radicitus amputandus. Nihil enim proderit pecunias non habere, si voluntas in nobis fuerit possidendi. Et tunc subdit. Possibile namque est etiam non habentem pecunias nequamquam Phylargyria morbo carere, nihilque ei prodesse beneficium nuditates, quia cupiditatis vitium retere non valuit, paupertatis bono, non virtutis merito delectatus, et necessitatis onere, non sine cordis languore contentus. Et inferius. Respice Iudam Apostolorum nun ero de iuda, quia noluit serpentis huius caput letibale conterere, qualiter eum suo veneno peremerit et concupiscentia laqueis irretitum, ad quantum abruptis praecipitiis erit empegit, ut redemptorem mundi, et humanae salutis auctorem triginta argenteis persuaserit vendere. Vniuersas enim diuitiarum molles cupiditatis huius rabies expueat. Et rursus. Denique Princeps Apostolorum his

Hbb 3 eruditus

eruditus exemplis, sciens habentem quippiam cupiditatis frena non posse moderari, nec finem eius in parua summa magnam consistere, sed in sola virtute nuditati, Ananiam & Saphiram, quia sibi quippiam de sua facultate seruauerant, morte multauit, ut meritorium, quem ille vltro sibi pro reatu Dominice proditoris mulerat, in commendatio cupiditatis exciperent. Et paulo post. Hæc est igitur de philargyriæ perfit. Et victoria, ut parvissima cuiuslibet stipis in corde nostro residere non sinamus igniculum, certi quod restringendi eum non habebimus vterius facultatem, si quantumcunque scintilla huius in nobis materiam fouerimus. Quam virtutem non alias rectum valebimus illibatam, nisi in monasterio consistentes secundam Apostolum habentes vestem & vestitum, his contenti fuerimus.

VIDE. V. Avaritia. Consuetudo praua. Impatientia in paupertate. Inobediencia. Tentatio.

PVDOR NOXIVS.

Remedia contra Pudorem Noxium.

I REMED. Considera Spiritus sancti monita in vtroque testamento. In veteri monet, ut pudorem vel confusionem noxiam, hoc est, que secum affert peccatum, (quo scilicet a dicendo vel faciendo quod æquitas postulat retrahimur) fugias: vilem verò & honestam, qui homini gratiam & gloriam apud Deum conciliat, ut quo aliquem pudet male agere, amplectaris. Sic enim loquitur sapiens. Pro anima tua, ne confundaris dicere verum, id est, non pudeat te veritatem confiteri etiam cum periculo vitæ. Et enim confusio, addit, adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam & gratiam. Deinde prioris confusionis noxiæ 4. si hinc exempla, vi si quis reueritus alicuius potentiam, mentiatur: si prætermittat, quos debet corrigere: si negligat indoctum, cum spes est promouenda salutis, erudire si nolit peccata confiteri. Non confundaris, inquit, confiteri peccata tua. Et alibi. Amicum salutare non confundaris, a facie illius non me abscondam. Et iterum Et ne pro his omnibus confundaris, & ne accipias personam, ut delinquas. De lege altissimi, & testamento, & de iudicio iustificare impium, de verbo sociorum & vitærum & de datione hereditatis amicorum, & de æqualitate staterum & ponderum, de corruptione emptionis & negotiatorum. Quibus verbis monet sapiens, ne quis pudore sinat se auocari ab obseruatione præcepti diuini, vel à iusta sententia in iudicio ferenda, vel ab hereditate secundum æquitatem distribuenda, vel

Eccl. 4. 24. 25.

V. 26. 27. 28. 30.
33.

Cap. 27. 31.
Cap. 4. v. 1. 2. 3.
4. 5.